Влада на Република Северна Македонија
Генерален секретаријат

Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut
Sekretariati i Përgjithshëm

Извештај
за процесот на консултации при подготовка на предлози на закони, користење на ЕНЕР и други механизми за соработка со граѓанските организации во 2023 година

Raport
mbi procesin e konsultimeve gjatë përgatitjes së propozimit të ligjeve, shfrytëzimit të RVEN-it dhe mekanizmave të tjerë për bashkëpunim me organizatat civile në vitin 2023

Скопје, март 2024 година

Shkup, mars 2024

1. Вовед

Консултациите со граѓанското општество во процесите на креирање политики и донесување на закони и други акти претставуваат важен дел на современиот, демократски процес на управување со јавните политики, но и еден од клучните чекори во зајакнувањето на соработката, дијалогот и довербата помеѓу Владата на Република Северна Македонија и граѓанското општество.

Кодексот на добри практики за учество на граѓанскиот сектор во процесот на креирање политики[1] утврдува дека соработката на Владата и органите на државната управа со граѓанскиот сектор во процесот на креирање политики може да се остварува во облик на: информирање, консултации, дијалог и партнерство, во сите фази од процесот на креирање на политики: во процесите на утврдување приоритети во креирањето политики при изработката на годишната Програма за работа на Владата, при изготвување на закони и подзаконски акти, документи за политики и стратегии и акциски планови, во процесите на спроведување, следење или изменување на законодавството. Согласно член 14 од Кодексот, Генералниот секретаријат на Владата еднаш годишно објавува повик до граѓанскиот сектор за придонес во подготвувањето на Годишната програма за работа на Владата на Република Северна Македонија.

Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР) претставува централна точка каде се објавуваат предлозите на закони пред нивното доставување во владина постапка и подлежат на коментари од страна на засегнатите страни. ЕНЕР е алатка која постојано се развива и нејзиното користење од страна на засегнатите страни е од суштинско значење за

1. Hyrje

Konsultimet me shoqërinë civile në proceset e krijimit të politikave dhe sjelljes së ligjeve dhe akteve të tjera paraqesin pjesë të rëndësishme të procesit demokratik bashkëkohor të menaxhimit me politikat publike, por edhe një ndër hapat kryesore në përforcimin e bashkëpunimit, dialogut dhe besimit ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe shoqërisë civile.

Kodeksi i praktikave të mira për pjesëmarrjen e sektorit civil në procesin e krijimit të politikave përcakton se bashkëpunimi i Qeverisë dhe organeve të administratës shtetërore me sektorin civil në procesin e krijimit të politikave mund të realizohet në formën e: informimit, konsultimeve, dialogut dhe partneritetit, në të gjitha fazat e procesit të krijimit të politikave: në proceset e përcaktimit të prioriteteve në krijimin e politikave në përgatitjen e Programit vjetor të punës së Qeverisë, në përgatitjen e ligjeve dhe akteve nënligjore, dokumenteve për politika dhe strategji dhe planet e veprimit, në proceset e zbatimit, monitorimit apo ndryshimit të legjislacionit. Në përputhje me nenin 14 të Kodeksit, Sekretariati i Përgjithshëm i Qeverisë një herë në vit publikon thirrje për sektorin civil për kontribut në përgatitjen e Programit vjetor të punës së Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Regjistri i Vetëm Elektronik Nacional i Rregullave (RVEN) paraqet pikë qendrore ku publikohen propozimet e ligjeve para dorëzimit të tyre në procedurë qeveritare dhe i nënshtrohen komenteve nga palët e prekura. RVEN-i është mjet i cili vazhdimisht zhvillohet dhe shfrytëzimi i tij nga palët e prekura është me rëndësi thelbësore për

[1] „Службен весник на РМ“ бр.99/11
"Gazeta Zyrtare e RM-së" nr.99/11

целокупниот процес на консултации и донесување на законите.

Овој извештај е подготвен врз основа на анализа на податоците на Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР) и одговорите на Прашалникот за механизмите на консултација со граѓанските организации при подготовка на предлог-законите и други акти во 2023 година, што Генералниот секретаријат на Владата - организациона единица за соработка со граѓанските организации, го дистрибуираше до министерствата преку членовите на Мрежата на државни службеници за соработка со граѓанското општество. Извештајот содржи податоци за предлозите на закони утврдени од страна на Владата на Република Северна Македонија во периодот јануари-декември 2023 година.

procesin e përgjithshëm të konsultimeve dhe sjelljes së ligjeve.

Ky raport është përgatitur në bazë të analizës së të dhënave të Regjistrit të Vetëm Elektronik Nacional të Rregullave (RVEN) dhe përgjigjeve të Pyetësorit për mekanizmat e konsultimeve me organizatat civile gjatë përgatitjes së propozim-ligjeve dhe akteve të tjera në vitin 2023, që Sekretariati i Përgjithshëm i Qeverisë – Njësia organizative për bashkëpunim me organizatat civile, ua ka shpërndarë ministrive përmes anëtarëve të Rrjetit të nëpunësve shtetërorë për bashkëpunim me shoqërinë civile. Raporti përmban të dhëna për propozimet e ligjeve, të përcaktuara nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut në periudhën janar-dhjetor 2023.

2. Консултации со граѓанските организации при подготвување на Годишната програма за работа на Владата

2. Konsultimet me organizatat civile gjatë përgatitjes së Programit vjetor të punës së Qeverisë

Генералниот секретаријат – организациона единица за соработка со граѓанските организации, на својата интернет страница www.nvosorabotka.gov.mk и на Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР), секоја година, објавува повик до граѓанскиот сектор за придонес во подготвувањето на Годишната програма за работа на Владата. Повикот се објавува во втората половина од август и трае до 15 септември. Добиените иницијативи и предлози од граѓанските организации се објавуваат на www.nvosorabotka.gov.mk во рок од 7 дена од денот на добивањето на предлогот, а во рок од 30 дена се објавуваат повратни информации од надлежните министерства и другите органи на

Sekretariati i Përgjithshëm - Njësia organizative për bashkëpunim me organizatat civile, në faqen e internetit www.nvosorabotka.gov.mk dhe në Regjistrin e Vetëm Elektronik Nacional të Rregullave (RVEN), çdo vit publikon thirrje për sektorin civil për kontribut në përgatitjen e Programit vjetor të punës së Qeverisë. Thirrja publikohet në gjysmën e dytë të gushtit dhe zgjat deri më 15 shtator. Nismat dhe propozimet e pranuara nga organizatat civile publikohen në www.nvosorabotka.gov.mk në afat prej 7 ditësh nga dita e pranimit të propozimit, ndërsa në afat prej 30 ditësh publikohen informacionet e marra nga ministritë kompetente dhe organet tjera të administratës shtetërore për rëndësinë dhe pranimin e propozimit.

државната управа за релевантноста и прифатливоста на предлогот.

По Повикот за придонес на граѓанскиот сектор во подготвувањето на Програмата за работа на Владата на Република Северна Македонија за 2023 година, објавен на 17.8.2023 година, доставени се вкупно 24 предлози од 11 граѓански организации. Предлозите се проследени до ресорните министерства и други органи на државната управа, кои доставија вкупно 9 одговори по 7 предлози од граѓанските организации. Ресорните министерства во 6 случаи ги поддржуваат иницијативите на граѓанските организации и наведуваат дека ќе ги имаат предвид доставените предлози при изготвување на соодветната регулатива, а во 3 случаи наведуваат дека предлогот не може да биде прифатен, образложувајќи ги причините за тоа.

Pas Thirrjes për kontribut të sektorit civil në përgatitjen e Programit të punës së Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut për vitin 2023, i publikuar më 17.8.2023, janë dorëzuar gjithsej 24 propozime nga 11 organizata civile. Propozimet i janë përcjellë ministrive resoriale dhe organeve të tjera të administratës shtetërore, të cilat kanë dorëzuar gjithsej 9 përgjigje për 7 propozime të organizatave civile. Ministritë resoriale në 6 raste i mbështesin nismat e organizatave civile dhe theksojnë se do të kenë parasysh propozimet e dorëzuara gjatë hartimit të rregullores përkatëse ligjore, ndërsa në 3 raste theksojnë se propozimi nuk mund të pranohet, duke shpjeguar arsyet për këtë.

предлози во 2023

propozime në 2023

Број на предлози од ГО - 24

Numri i propozimeve nga OC - 24

Број на ГО кои доставиле предлози - 11

Numri i OC që kanë dorëzuar propozime - 11

одговори во 2023

përgjigje në 2023

Број на одговорени предлози - 7

Numri i propozimeve të përgjigjura - 7

Вкупен број одговори од институции- 9

Numri i përgjithshëm i përgjigjeve nga institucionet - 9

3. Учество на граѓанските организации при подготвување на предлози на закони (консултации преку ЕНЕР и други форми на учество)

3. Pjesëmarrja e organizatave civile në përgatitjen e propozimit të ligjeve (konsultime përmes RVEN-it dhe forma të tjera të pjesëmarrjes)

Во периодот јануари-декември 2023 година од вкупно 113 предлози на закони утврдени од страна на Владата на Република Северна Македонија, 41 не подлежат на проценка на влијанието на регулативата (ПВР)[2]. Од 72 предлози на закони кои подлежат на ПВР, 37 (51,39%) биле објавени на Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР), што претставува зголемување за 12,05% споредено со 2022 година (39,34%). Квалитетот на Извештаите за ПВР во делот Консултации не е на задоволително ниво. Од 49 подготвени Извештаи за ПВР, во 19 извештаи (38,78%) во овој дел само се наведени засегнатите страни или институциите од кои е побарано мислење. Примери за соодветно пополнет Извештај за ПВР во делот Консултации се: Предлог на закон за вработените во Министерството за одбрана (Министерство за одбрана), Предлог на закон за инсолвентност (Министерство за економија), Предлог на закон за административни службеници и Предлог на закон за безбедност на мрежни и информациски системи и дигитална трансформација (Министерство за информатичко општество и администрација) и Предлог на закон за прогласување на Кањон Матка за споменик на природата (Министерство за животна средина и просторно планирање).

Në periudhën janar-dhjetor viti 2023, prej gjithsej 113 propozime të ligjeve të përcaktuara nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, 41 nuk i nënshtrohen vlerësimit të ndikimit të rregullativës (VNRr). Nga 72 propozime të ligjeve që i nënshtrohen VNRr-së, 37 (51.39%) janë publikuar në Regjistrin e Vetëm Elektronik Nacional të Rregullave (RVEN), që paraqet rritje për 12,05% krahasuar me vitin 2022 (39,34%). Cilësia e Raporteve për VNRr-në në pjesën e Konsultimeve nuk është në nivel të kënaqshëm. Nga 49 Raporte të përgatitua, në 19 raporte (38,78%) në këtë pjesë janë përmendur vetëm palët e prekura ose institucionet nga të cilat është kërkuar mendim. Shembuj për Raport i VNRr-së i plotësuar në mënyrë përkatëse Raport i VNRr-së në pjesën e Konsultimeve janë: Propozimi i Ligjit i të Punësuarëve në Ministrinë e Mbrojtjes (Ministria e Mbrojtjes), Propozimi i Ligjit të Insolvencës (Ministria e Ekonomisë), Propozim i Ligjit të Nëpunësve Administrative dhe Propozimi i Ligjit të Sigurisë së Rrjeteve dhe Sistemeve Informative dhe Transferimit Digjital (Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës) dhe Propozimi i Ligjit të Shpalljes së Kanionit të Matkës për Monument të Natyrës (Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor).

[2] Согласно Деловникот за работа на Владата на Република Северна Македонија, проценка на влијанието на регулативата се спроведува за сите предлог-закони кои се доставуваат до Владата за разгледување и утврдување освен за: законите чие усвојување се предлага по итна постапка; законите за ратификација на меѓународни договори; законите со кои се врши терминолошко усогласување со други закони; Буџетот на Република Северна Македонија; законот за извршување на Буџетот на Република Северна Македонија; законите за задолжување и законите за гаранција.
Në përputhje me Rregulloren e punës së Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, vlerësimi i ndikimit të rregullativës zbatohet për të gjitha propozim-ligjet që i dorëzohen Qeverisë për shqyrtim dhe përcaktim, me përjashtim të: ligjeve që miratimi i tyre propozohet me procedurë urgjente; ligjet për ratifikimin e marrëveshjeve ndërkombëtare; ligjet me të cilat bëhet harmonizimi terminologjik me ligjet e tjera; Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut; Ligji për Realizimin e Buxhetit të Republikës së Maqedonisë së Veriut; ligjet e huamarrjes dhe ligjet e garancisë.

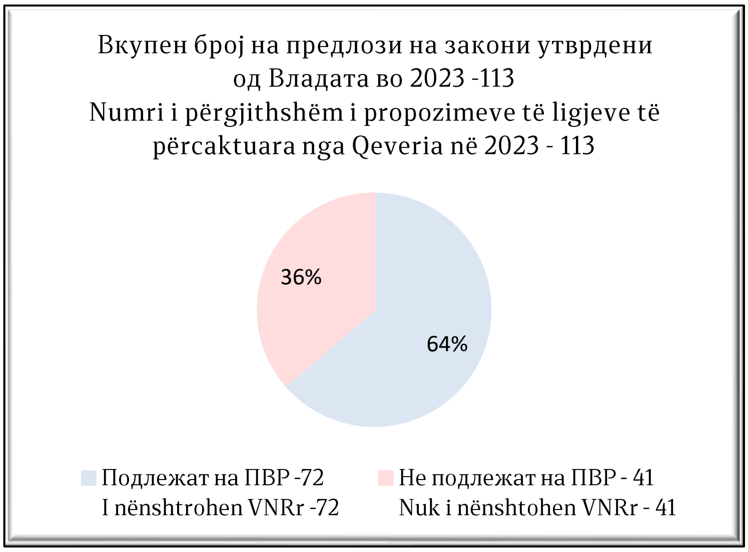

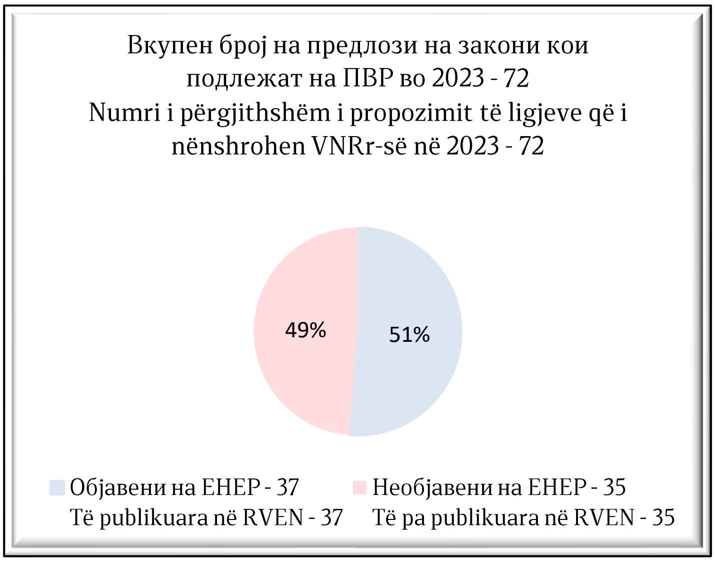

И покрај обврската утврдена во член 68-а од Деловникот за работа на Владата на Република Северна Македонија, предлозите на закони надлежното министерство да ги објавува на својата интернет страница и во Единствениот национален електронски регистер на прописи (ЕНЕР) www.ener.gov.mk, 48,68% од предлозите на закони утврдени од Владата во 2023 година не биле објавени на ЕНЕР како алатка за информирање и консултации со засегнатите страни. Министерството за земјоделство шумарство и водостопанство, Министерството за економија и Министерството за образование и наука спровеле консултации преку ЕНЕР за сите предлози на закони што ги доставиле за разгледување и биле утврдени од Владата на Република Северна Македонија во 2023 година. Министерството за информатичко општество и администрација и Министерството за култура објавиле на ЕНЕР повеќе од 65% од предлозите на закони од нивна надлежност, а Министерството за правда, Министерството за транспорт и врски, Министерството за одбрана и Министерството за животна средина и просторно планирање објавиле 50% од предлозите на закони доставени за разгледување и утврдување од страна на Владата во 2023 година. Најмал процент на објавени предлози на закони на ЕНЕР имаат Министерството за труд и социјална политика и Министерството за финансии.

Pavarsisht obligimit të përcaktuar në nenin 68-a të Rregullores së punës së Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, që propozimet e ligjeve ministria kompetente t'i publikojë në faqet e saj të internetit dhe në Regjistrin e Vetëm Elektronik Nacional të Rregullave (RVEN) www.ener.gov.mk, 48,68% nga propozimet e ligjeve të përcaktuar nga Qeveria në vitin 2023 nuk janë publikuar në RVEN si mjet për informim dhe konsultim me palët e prekura. Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, Ministria e Ekonomisë dhe Ministria e Arsimit dhe Shkencës zbatuan konsultime përmes RVEN-it për të gjitha propozimet e ligjeve që i kanë dorëzuar për shqyrtim dhe që ishin përcaktuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut në vitin 2023. Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës dhe Ministria e Kulturës publikuan në RVEN më shumë se 65% nga propozimet e ligjeve nga kompetenca e tyre, ndërsa Ministria e Drejtësisë, Ministria e Transportit dhe Lidhjeve, Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor publikuan 50% të propozimit të ligjeve të dorëzuara për shqyrtim dhe përcaktim nga Qeveria në vitin 2023. Përqindje më të vogël të propozim ligjeve të publikuara në RVEN kanë Ministria e Punës dhe Politikës Sociale dhe Ministria e Financave.

Министерството за внатрешни работи, Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците, Министерството за надворешни работи, Министерството за здравство и Министерството за локална самоуправа, во 2023 година не биле предлагачи на закони што подлежат на проценка на влијанието на регулативата.

Ministria e Punëve të Brendshme, Ministria e Sistemit Politik dhe Marrëdhënieve Ndërmjet Bashkësive, Ministria e Punëve të Jashtme, Ministria e Shëndetësisë dhe Ministria e Vetëqeverisjes Lokale, në vitin 2023 nuk kanë qenë propozues të ligjeve që i nënshtrohen vlerësimit të ndikimit të rregullativës.

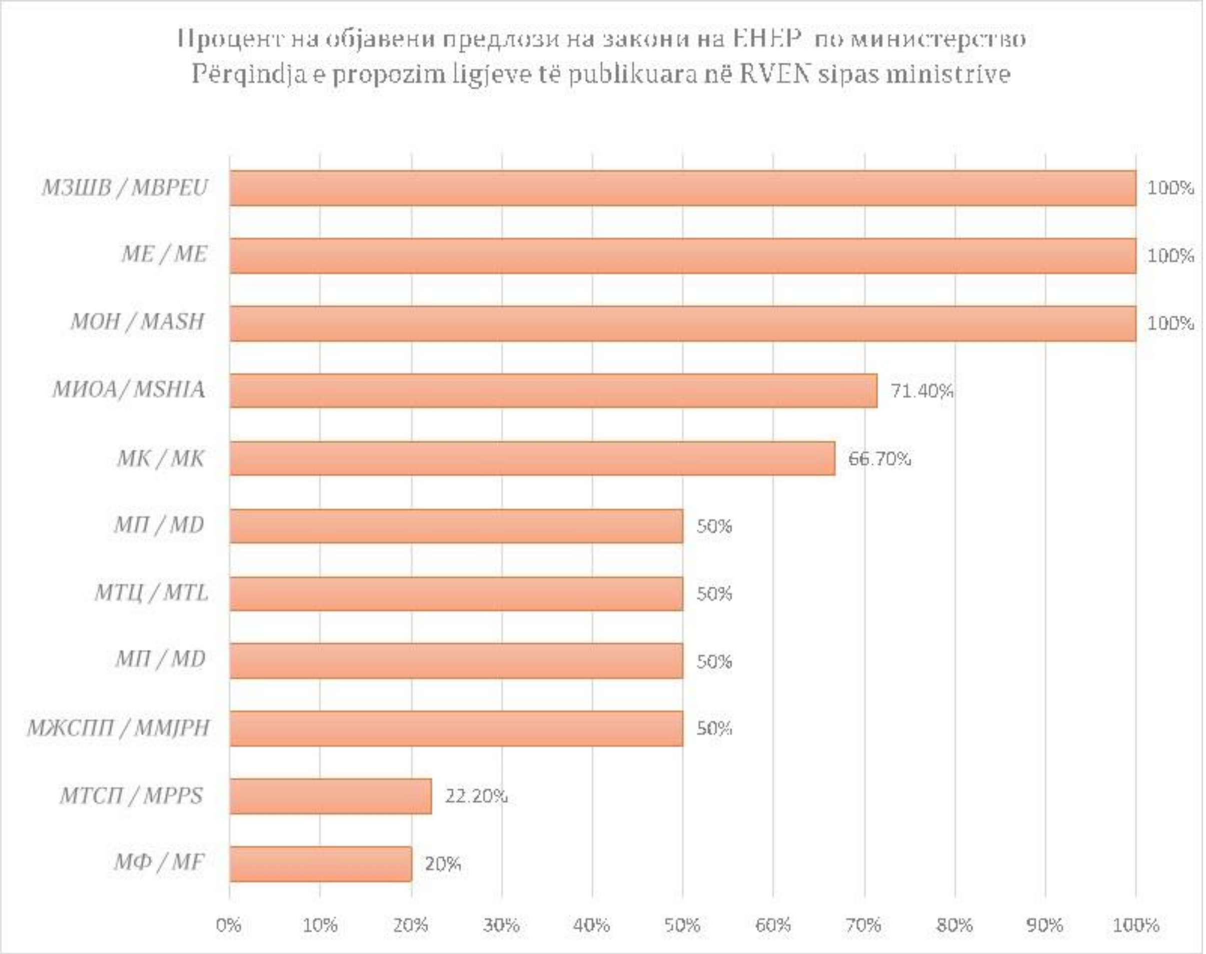

Од 37 предлози на закони објавени на ЕНЕР, доставени се коментари за 22 предлози на закони (59,46%). Вкупниот број на коментари од засегнати страни е 139, од кои 19 коментари (13,67%) се од граѓански организации за 10 предлози на закони, што претставува намалување на учеството на коментари од граѓански организации во вкупниот број на

Nga 37 propozime të ligjeve të publikuara në RVEN, janë dorëzuar komente për 22 propozime të ligjeve (59,46%). Numri i përgjithshëm i komenteve nga palët e prekura është 139, nga të cilat 19 komente (13,67%) janë nga organizatat civile për 10 propozime të ligjeve, që paraqet ulje të pjesëmarrjes së komenteve nga organizatat civile në numrin e

коментари на ЕНЕР за 9,59% споредено со 2022 година (23,26%).

përgjithshëm të komenteve të RVEN-it për 9,59% krahasuar me vitin 2022 (23,26%).

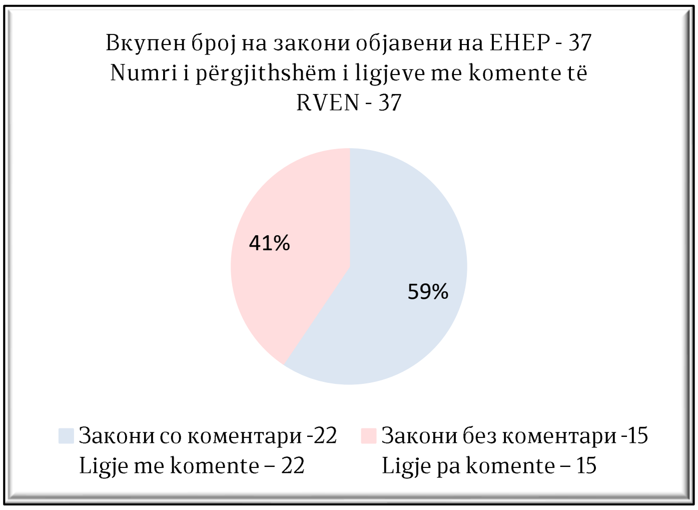

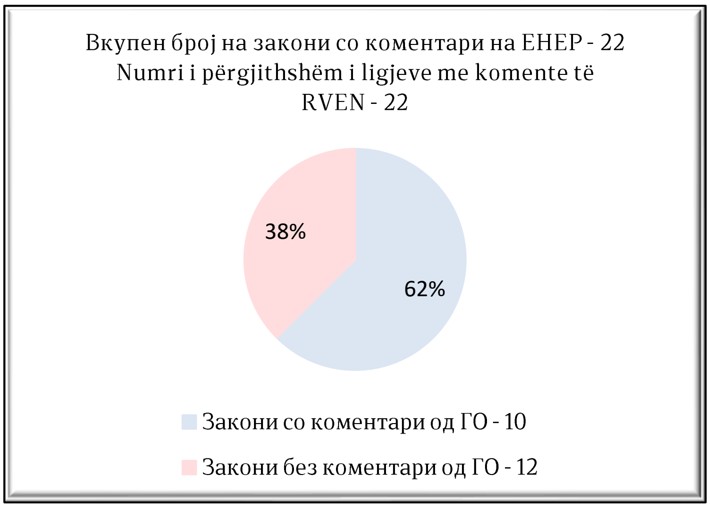

Табела 1: Листа на 22 предлози на закони за кои се доставени коментари на ЕНЕР

Tabela 1: Lista e 22 propozim ligjeve për të cilat janë dorëzuar komente në RVEN

Закон **Ligji**	**Предлагач** **Propozues**	**Број на коментари на ЕНЕР** **Numri i komenteve të RVEN**	**Број на коментари од ГО** **Numri i komenteve nga OC**	**Број на одговори од министерствата** **Numri i përgjigjeve nga ministritë**
Предлог на закон за вработените во Министерството за одбрана Propozim i Ligjit i të Punësuarve në Ministrinë e Mbrojtjes	Министерство за одбрана Ministria e Mbrojtjes	7	0	0
Предлог на закон за Академија за судии и јавни обвинители (*) Propozim i Ligjit të Akademisë së Gjykatësve dhe Prokurorëve Publik (*)	Министерство за правда Ministria e Drejtësisë	4	1	0
Предлог на закон за помилување	Министерство за правда	1	0	0

www.nvosorabotka.gov.mk
e-mail: nvosorabotka@gs.gov.mk

Propozim i Ligjit të Amnistisë	Ministria e Drejtësisë			
Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за Народната банка на Република Северна Македонија Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut	Министерство за финансии Ministria e Financave	1	1	0
Предлог на закон за проспект и обврски за транспарентност на издавачите на хартии од вредност (*) Propozim i Ligjit të Prospektit dhe Detyrimeve për Transparencë të Emetuesve të Letrave me Vlerë (*)	Министерство за финансии Ministria e Financave	2	1	0
Предлог на закон за финансиски инструменти Propozim i Ligjit të Instrumenteve Financiare	Министерство за финансии Ministria e Financave	6	1	0
Предлог на закон за инсолвентност (*) Propozim i Ligjit të Insolvencës (*)	Министерство за економија Ministria e Ekonomisë	3	0	0
Предлог на закон за забрана на нефер трговски практики во синџирот на снабдување на земјоделски и прехранбени производи (*) Propozim i Ligjit për Ndalimin e Praktikave të Padrejta Tregtare në Zinxhirin e Furnizimit të Produkteve Bujqësore dhe Ushqimore (*)	Министерство за економија Ministria e Ekonomisë	4	3	0
Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност на храната (*) Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Sigurisë së Ushqimit (*)	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave	11	0	0

Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за пасиштата Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Kullotave	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave	1	0	1
Предлог на закон за дивечот и ловството (*) Propozim i Ligjit të Gjahut dhe Gjuetisë (*)	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave	6	3	6
Предлог на закон за рибарство и аквакултура (*) Propozim i Ligjit të Peshkimit dhe Akuakulturës (*)	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave	6	6	6
Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за основното образование Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Arsimit Fillor	Министерство за образование и наука Ministria e Arsimit dhe Shkencës	1	0	1
Предлог на закон за образование на возрасните Propozim i Ligjit të Arsimit të të Rriturve	Министерство за образование и наука Ministria e Arsimit dhe Shkencës	2	0	1
Предлог на закон за системот на проценка на лица со попреченост Propozim i Ligjit për Sistemin e Vlerësimit të Personave me Aftësi të Kufizuara	Министерство за труд и социјална политика Ministria e Punës dhe Politikës Sociale	1	0	0
Предлог на закон за употреба на македонскиот јазик	Министерство за култура	3	0	0

Propozim i Ligjit të Përdorimit të Gjuhës Maqedonase	Ministria e Kulturës			
Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права (*) Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të të Drejtave të Autorit dhe të Drejtave të Përafërta (*)	Министерство за култура Ministria e Kulturës	3	0	2
Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за аудио и аудиовизуелните медиумски услуги (*) Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Shërbimeve Mediatike Audio dhe Audiovizuele (*)	Министерство за информатичко општество и администрација Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës	1	0	0
Предлог на закон за безбедност на мрежни и информациски системи и дигитална трансформација (*) Propozim i Ligjit të Sigurisë së Rrjeteve dhe Sistemit Informativ dhe Transformimit Digjital (*)	Министерство за информатичко општество и администрација Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës	11	1	0
Предлог на закон за административни службеници (*) Propozim i Ligjit të Nëpunësve Administrativ (*)	Министерство за информатичко општество и администрација Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës	44	1	0
Предлог на закон за вработените во јавниот сектор (*) Propozim i Ligjit i të Punësuarve në Sektorin Publik (*)	Министерство за информатичко општество и администрација Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës	19	1	0
Предлог на закон за воздухопловство Propozim i Ligjit të Aviacionit	Министерство за транспорт и врски	2	0	1

	Ministria e Transportit dhe Lidhjeve			
Вкупно Gjithsej		139	19	18

Листа на 5 предлози на закони објавени на ЕНЕР со најголем број коментари од засегнати страни

Lista e 5 propozim ligjeve të publikuara në RVEN me numër më të madh të komenteve nga palët e prekura

- Предлог на закон за администра-тивни службеници (44)
- Предлог на закон за вработените во јавниот сектор (19)
- Предлог на закон за безбедност на мрежни и информациски системи и дигитална трансформа-ција (11)
- Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност на храната (11)
- Предлог на закон за вработените во Министерств-ото за одбрана (7)

- Propozim i Ligjit të Nëpunësve Administrativ (44)
- Propozim i Ligjit i të Punësuarve në Sektorin Publik (19)
- Propozim i Ligjit të Sigurisë së Rrjeteve dhe Sistemit Informativ dhe Transformimit Digjital (11)
- Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Siguri të Ushqimit (11)
- Propozim i Ligjit i të Punësuarve në Ministrinë e Mbrojtjes (7)

Листа на 3 предлози на закони објавени на ЕНЕР со најголем број коментари од граѓански организации

Lista e 3 propozim ligjeve të publikuara në RVEN me numër më të madh të komenteve nga organizatat civile

- Предлог на закон за рибарство и аквакултура (6)
- Предлог на закон за дивечот и ловството (3)
- Предлог на закон за забрана на нефер трговски практики во синџирот на снабдување на земјоделски и прехранбени производи (3)

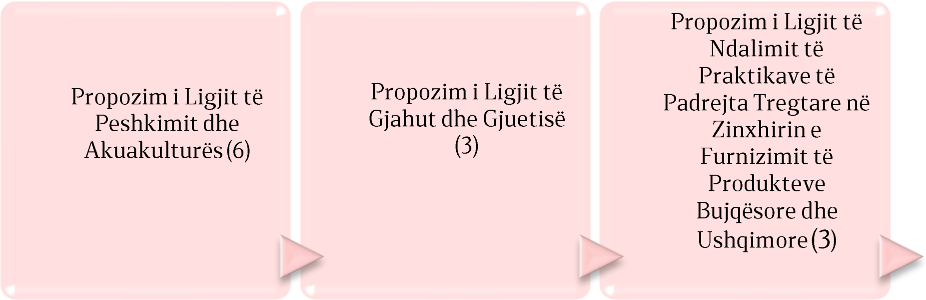

Согласно одговорите на Прашалникот за механизмите на консултација со граѓанските организации при подготовка на предлозите на закони во 2023 година, министерствата формирале работни групи за 30 предлози на закони, а претставници на граѓанските организации биле вклучени во работните групи за 9 закони (30%), што претставува намалување за 16,15% споредено со 2022 година, кога од вкупно формирани 26 работни групи, во 46,15% (12 работни групи) имало претставници на граѓански организации.

Në përputhje me përgjigjet e Pyetësorit për mekanizmat e konsultimit me organizatat civile gjatë përgatitjes së propozimeve të ligjeve në vitin 2023, ministritë kanë formuar grupe të punës për 30 propozim ligje, ndërsa përfaqësuesit e organizatave civile ishin përfshirë në grupe të punës të 9 ligjeve (30%), që paraqet ulje për 16,15% krahasuar me vitin 2022, kur nga gjithsej 26 grupe të punës të formuara, në 46,15% (12 grupe të punës) kishte përfaqësues të organizatave civile.

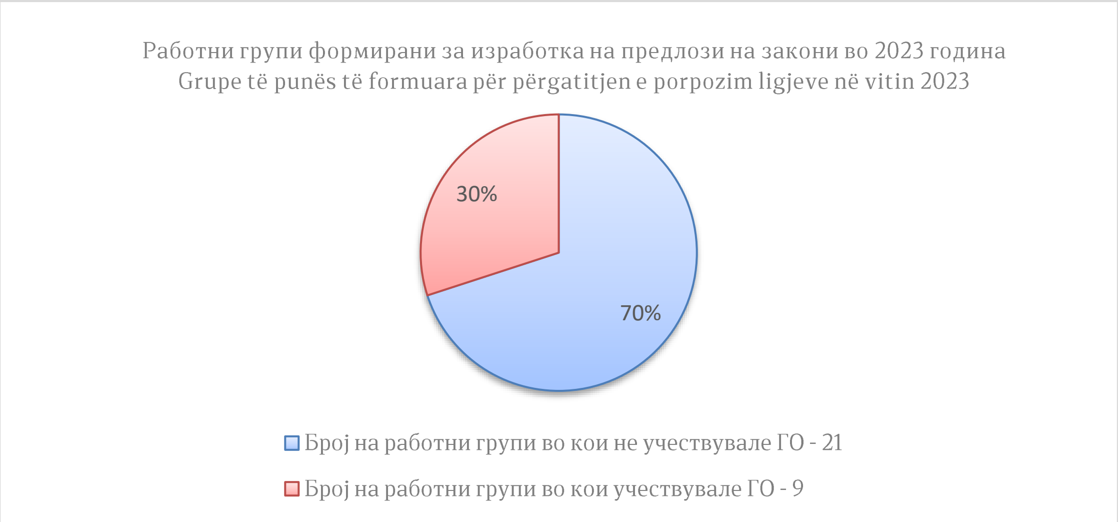

Според добиените одговори на прашалникот, повеќето министерства формирале работни групи за подготовка на дел од предлозите на закони во 2023 година, со исклучок на Министерството за економија кое има формирано работни групи за сите предлози на закони кои се во негова надлежност, но без учество на претставници на граѓански организации. Министерството за земјоделство шумарство и

Sipas përgjigjeve të marra në pyetësorin, shumica e ministrive kanë formuar grupe të punës për përgatitjen e një pjese prej propozim ligjeve në vitin 2023, me përjashtim të Ministrisë së Ekonomisë, e cila ka formuar grupe të punës për të gjitha propozim ligjet që janë në kompetencë të saj, por pa pjesëmarrjen e përfaqësuesve të organizatave civile. Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave formoi grupe të punës për

водостопанство формирало работни групи за подготовка на повеќе од 60% од предлозите на закони и во сите работни групи вклучило преставници на граѓански организации, додека пак Министерството за транспорт и врски се изјаснило дека не го практикувало овој механизам за консултации во текот на 2023 година.

përgatitjen e më shumë se 60% të propozim ligjeve dhe përfshiu përfaqësues të organizatave civile në të gjitha grupet e punës, ndërsa Ministria e Transportit dhe Lidhjeve deklaroi se nuk e ka praktikuar këtë mekanizmëm për konsultim gjatë vitit 2023.

Табела 2: Листа на предлози на закони за кои биле формирани работни групи и учество на претставници на граѓански организации во работни групи во 2023 година

Tabela 2: Lista e propozim ligjeve për të cilat janë formuar grupe të punës dhe pjesëmarrja e përfaqësuesve të organizatave civile në grupet e punës në vitin 2023

Предлагач **Propozues**	Предлози на закони за кои биле формирани работни групи во 2023 година Propozime të ligjeve për të cilat ishin formuar grupe të punës në vitin 2023	Учество на граѓански организации во работната група Pjesëmarrja e organizatave civile në grupet e punës
Министерство за одбрана Ministria e Mbrojtjes	Предлог на закон за вработените во Министерството за одбрана Propozim i Ligjit i të Punësuarve në Ministrinë e Mbrojtjes	√
Министерство за правда Ministrisë së Drejtësisë	Предлог на закон за Канцеларија за поврат на имот (*) Propozim i Ligjit për Zyrën e Kthimit të Pronës (*)	√
Министерство за правда Ministrisë së Drejtësisë	Предлог на закон за правда за децата (*) Propozim i Ligjit për Drejtësi për Fëmijët (*)	√
Министерство за правда Ministrisë së Drejtësisë	Предлог на закон за помилување Propozim i Ligjit të Amnistisë	
Министерство за финансии Ministria e Financave	Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за данокот на добивка (*) Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Tatimit mbi Fitimin (*)	
Министерство за финансии Ministria e Financave	Предлог на закон за данокот на солидарност (*) Propozim i Ligjit të Tatimit të Solidaritetit (*)	

Министерство за финансии Ministria e Financave	Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за данокот на додадена вредност (*) Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Tatimit mbi Vlerën e Shtuar (*)	
Министерство за финансии Ministria e Financave	Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за акцизите Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Akcizave	
Министерство за финансии Ministria e Financave	Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за Развојната банка на Северна Македонија(*) Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Bankës Zhvillimore të Maqedonisë së Veriut (*)	
Министерство за финансии Ministria e Financave	Предлог на закон за решавање банки (*) Propozim i Ligjit për Zgjidhjen e Bankave (*)	
Министерство за финансии Ministria e Financave	Предлог на закон за проспект и обврски за транспарентност на издавачите на хартии од вредност (*) Propozim i Ligjit të Prospektit dhe Detyrimeve për Transparencë të Emetuesve të Letrave me Vlerë (*)	
Министерство за финансии Ministria e Financave	Предлог на закон за финансиски инструменти Propozim i Ligjit të Instrumenteve Financiare	
Министерство за економија Ministria e Ekonomisë	Предлог на закон за инсолвентност (*) Propozim i Ligjit të Insolvencës (*)	
Министерство за економија Ministria e Ekonomisë	Предлог на закон за забрана на нефер трговски практики во синџирот на снабдување на земјоделски и прехранбени производи (*) Propozim i Ligjit për Ndalimin e Praktikave të Padrejta Tregtare në Zinxhirin e Furnizimit të Produkteve Bujqësore dhe Ushqimore (*)	
Министерство за економија Ministria e Ekonomisë	Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за индустриски и зелени зони Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Zonave Industriale dhe të Gjelbra	
Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство	Предлог на закон за советодавен систем за земјоделството и руралниот развој (*)	√

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave	Propozim i Ligjit të Sistemit Këshillëdhënës për Bujqësi dhe Zhvillim Rural (*)	
Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave	Предлог на закон за дивечот и ловството (*) Propozim i Ligjit të Gjahut dhe Gjuetisë (*)	√
Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave	Предлог на закон за виното Propozim i Ligjit të Verës	√
Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave	Предлог на закон за рибарство и аквакултура (*) Propozim i Ligjit të Peshkimit dhe Akuakulturës (*)	√
Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave	Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност на храната (*) Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Sigurisë së Ushqimit (*)	√
Министерство за образование и наука Ministria e Arsimit dhe Shkencës	Предлог на закон за образование на возрасните Propozim i ligjit të Arsimit të të Rriturve	√
Министерство за труд и социјална политика Ministria e Punës dhe Politikës Sociale	Предлог на закон за системот на проценка на лица со попреченост Propozim i ligjit të Sistemit të Vlerësimit të Personave me Aftësi të Kufizuara	
Министерство за труд и социјална политика Ministria e Punës dhe Politikës Sociale	Предлог на закон за регистар на задолжително социјално осигурување Propozim i ligjit të Regjistrit të Sigurimit të Detyrueshëm Social	
Министерство за култура Ministria e Kulturës	Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права (*) Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta (*)	

Министерство за информатичко општество и администрација Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës	Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за аудио и аудиовизуелните медиумски услуги (*), утврден на 155.седница на Владата, одржана на 17.5.2023 година Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Shërbimeve Mediatike Audio dhe Audiovizuele (*), përcaktuar në seancën e 155-të të Qeverisë, mbajtur më 17.5.2023	
Министерство за информатичко општество и администрација Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës	Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за аудио и аудиовизуелните медиумски услуги (*), утврден на 189.седница на Владата, одржана на 3.10.2023 година Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Shërbimeve Mediatike Audio dhe Audiovizuele (*), përcaktuar në seancën e 189-të të Qeverisë, mbajtur më 3.10.2023	
Министерство за информатичко општество и администрација Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës	Предлог на закон за административни службеници (*) Propozim i Ligjit të Nëpunësve Administrativ (*)	
Министерство за информатичко општество и администрација Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës	Предлог на закон за вработените во јавниот сектор (*) Propozim i Ligjit i të Punësuarve në Sektorin Publik (*)	
Министерство за информатичко општество и администрација] Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës	Предлог на закон за стручно усовршување и обука на административните службеници Propozim i Ligjit të Aftësimit Profesional dhe Trajnime të Nëpunësve Administrativ	
Министерство за информатичко општество и администрација Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës	Предлог на закон за безбедност на мрежни и информациски системи и дигитална трансформација (*) Propozim i Ligjit të Sigurisë së Rrjeteve dhe Sistemit Informativ dhe Transformimit Digjital (*)	
Вкупно Gjithsej	30	9

Согласно одговорите на Прашалникот, министерствата најчесто користеле јавни расправи и консултации преку ЕНЕР како механизам за вклучување на граѓанските организации во процесот на подготовка на предлозите на закони, а помалку практикувани механизми се користење на анализи или извештаи на граѓанските организации и вклучување на претставници на граѓански организации во работни групи за подготовка на предлози на закони.

Në përputhje me përgjigjet e Pyetësorit, ministritë më së shpeshti kanë shfrytëzuar diskutimet publike dhe konsultimet përmes RVEN-it si mekanizëm për përfshirjen e organizatave civile në procesin e përgatitjes së propozim ligjeve, ndërsa mekanizmat më pak të praktikuara janë shfrytëzimi i analizave apo raporteve të organizatave civile dhe përfshirja e përfaqësuesve të organizatave civile në grupet e punës për përgatitjen e propozim ligjeve.

Во однос на прашањето како го оценуваат придонесот на граѓанските организации во процесот на креирање политики, за 42,55% од утврдените предлози на закони во 2023 година

Për sa i përket çështjes se si e vlerësojnë kontributin e organizatave civile në procesin e krijimit të politikave, për 42,55% nga propozim ligjet e përcaktuara në vitin 2023, ministritë konsiderojnë

министерствата сметаат дека придонесот на граѓанските организации е суштински, за 31,91% предлози на закони дека е задоволителен, за 25,53% предлози на закони оцениле дека придонесот е недоволен.

se kontributi i organizatave civile është thelbësor, për 31,91% të propozim ligjeve është i kënaqshëm, për 25,53% të propozim ligjeve kanë vlerësuar se kontributi është i pamjaftueshëm.

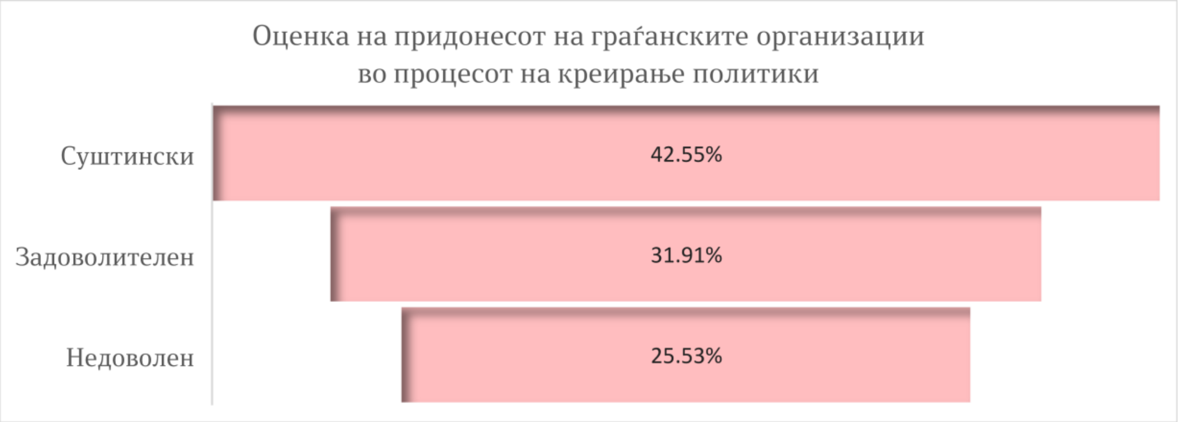

3.1. Министерство за одбрана

Во периодот јануари – декември 2023 година од страна на Владата на Република Северна Македонија биле утврдени 2 предлози на закони од надлежност на Министерството за одбрана (Предлог на закон за вработените во Министерството за одбрана и Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за служба во Армијата на Република Северна Македонија). Предлогот на закон за вработените во Министерството за одбрана бил објавен на ЕНЕР и била формирана работна група, во која биле вклучени и претставници на граѓански организации. Исто така, министерството спровело консултации преку ЕНЕР и организирало јавни расправи и за Предлогот на закон за критична инфраструктура. Министерството за одбрана придонесот на граѓанските организации во процесот на креирање на политики го оценува како суштински.

3.1. Ministria e Mbrojtjes

Në periudhën janar - dhjetor viti 2023, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut ka përcaktuar 2 propozim ligje në kompetencë të Ministrisë së Mbrojtjes (Propozim i Ligjit i të Punësuarve në Ministrinë e Mbrojtjes dhe Propozimi i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin Ligjit të Shërbimit të Armatës së Republikës së Maqedonisë së Veriut). Propozimi i Ligjit i të Punësuarve në Ministrinë e Mbrojtjes ishte publikuar në RVEN dhe ishte formuar grup i punës në të cilin ishin përfshirë edhe përfaqësues të organizatave civile. Gjithashtu, ministria ka zhvilluar konsultime përmes RVEN-it dhe ka organizuar diskutime publike edhe për Propozimin e Ligjit të Infrastrukturës Kritike. Ministria e Mbrojtjes kontributin e organizatave civile në procesin e krijimit të politikave e vlerëson si thelbësor.

3.2. Министерство за внатрешни работи

Во периодот јануари – декември 2023 година од страна на Владата на Република Северна Македонија не биле утврдени предлози на закони од надлежност на Министерството за внатрешни работи. Сепак, во текот на 2023

3.2. Ministria e Punëve të Brendshme

Në periudhën janar – dhjetor viti 2023 nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut nuk ishin përcaktuar propozime të ligjeve nga kompetenca e Ministrisë së Punëve të Brendshme. Megjithatë, gjatë vitit 2023, kjo ministri ka punuar

година ова министерство работеше на подготовка на Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за оружјето и Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за внатрешни работи. За двата закони биле формирани работни групи со вклучени претставници на граѓански организации, а нивниот придонес во процесот на креирање на политики ова министерство го оцени како суштински.

3.3. Министерство за правда

Во периодот јануари – декември 2023 година од страна на Владата на Република Северна Македонија биле утврдени вкупно 12 предлози на закони од надлежност на Министерството за правда (Предлог на закон за Академија за судии и јавни обвинители (*), Предлог на закон за изменување и дополнување на Кривичниот законик, Предлог на закон за амнестија, Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за извршување на санкциите, Предлог закон за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка (*), Предлог на закон за изменување на Законот за спорт, Предлог на закон за помилување, Предлог на закон за канцеларија за поврат на имот (*), Предлог на закон за правда за децата (*), Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за државното правобранителство на Република Северна Македонија, Предлог на закон за изменување на Законот за судска служба и Предлог на закон за изменување на Законот за јавнообвинителска служба), а на ЕНЕР објавени се 6 од нив (Предлог на закон за Академија за судии и јавни обвинители (*), Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за извршување на санкциите, Предлог закон за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка (*), Предлог на закон за помилување, Предлог на закон за канцеларија за поврат на имот (*) и Предлог на закон за правда за децата (*)). Согласно податоците добиени од министерството, во работните групи за подготовка на Предлог на закон за Канцеларија за поврат на имот (*) и

në përgatitjen e Propozimit të ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Armëve dhe Propozim ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Punëve të Brendshme. Për të dy ligjet ishin formuar grupe të punës me përfshirjen e përfaqësuesve të organizatave civile, ndërsa kontributiin e tyre në procesin e krijimit të politikës kjo ministri e vlerësoi si thelbësor.

3.3. Ministria e Drejtësisë

Në periudhën janar - dhjetor viti 2023, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut përcaktoi gjithsej 12 propozime të ligjeve në kompetencë të Ministrisë së Drejtësisë (Propozim i Ligjit të Akademisë së Gjykatësve dhe Prokurorëve Publikë (*), Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Kodit Penal, Propozim i Ligjit të Amnistisë, Propozim i Ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Ekzekutimit të Sanksioneve, Propozim i Ligjit të Menaxhimit të Pronës së Konfiskuar, Përfitimit Pronësor dhe Sendeve të Konfiskuara në Procedurë Penale dhe Kundërvajtëse(*), Propozim i Ligjit për ndryshimin e Ligjit të Sportit, Propozim i Ligjit të Amnistisë, Propozim i Ligjit për Zyrën e Kthimit të Pronës (*), Propozim i Ligjit për Drejtësinë për Fëmijët (*), Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Avokaturës Shtetërore të Republikës së Maqedonisë së Veriut, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Shërbimin Gjyqësor dhe Propozim i ligjit për ndryshimin e Ligjit të Shërbimit të Prokurorisë Publike, ndërsa në RVEN janë publikuar 6 prej tyre (Propozim i Ligjit të Akademisë për Gjykatësit dhe Prokurorët Publikë (*), Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Ekzekutimit të Sanksioneve, Propozim i Ligjit të Menaxhimit të Pronës së Konfiskuar, Përfitimit Pronësor dhe Sendeve të Konfiskuara në Procedurë Penale dhe Kundërvajtëse (*),Propozim i Ligjit të Amnistisë, Propozim i Ligjit për Zyrën e Kthimit të Pronës (*) dhe Propozim i Ligjit për Drejtësinë për Fëmijët (*)). Në përputhje me të dhënat e marra nga ministria, në grupet e punës për përgatitjen e Propozim Ligjit për Zyrën e Kthimit të Pronës (*) dhe Propozim Ligjit për Drejtësinë për Fëmijët (*) kanë marrë pjesë përfaqësues të

Предлог на закон за правда за децата (*) учествувале претставници на граѓански организации. Покрај консултации преку ЕНЕР и учество во работни групи, министерството во 2023 година користело и други механизми за вклучување на граѓанските организации при подготовка на предлозите на закони: консултации преку веб страницата на министерството; средби со граѓански организации, јавни расправи и користење на анализи/извештаи на граѓанските организации при подготовка на предлог-законите, а придонесот на граѓанските организации во процесот на креирање политики за дел од предлозите на закони го оценува како суштински, а за дел како задоволителен.

3.4. Министерство за финансии

Во периодот јануари – декември 2023 година од страна на Владата на Република Северна Македонија биле утврдени 20 предлози на закони од надлежност на Министерството за финансии (Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за Народната банка на Република Северна Македонија, Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за стоковните резерви, Предлог на закон за данок за солидарност, Предлог закон за изменување и дополнување на Законот за игрите на среќа и за забавните игри (*), Предлог на закон за изменување на Законот за пријавување и евиденција на обврски, Предлог на закон за изменување и дополнување на законот за утврдување на јавен интерес и номинирање на стратешки партнер за имплементација на проектот за изградба на инфраструктурниот Коридор 8 (делница: Тетово – Гостивар – Букојчани и проектот за автопатот Требеништа – Струга – Ќафасан) и Коридорот 10 д (делница на автопатот Прилеп– Битола) во Република Северна Македонија, Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за експропријација, Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за данокот на добивка (*), Предлог на закон за данокот на солидарност (*), Предлог на закон за измена и дополнување на Законот за данокот на додадена вредност (*), Предлог на закон за

organizatave civile. Përveç konsultimeve përmes RVEN-it dhe pjesëmarrjes në grupet e punës, ministria në vitin 2023 ka shfrytëzuar edhe mekanizma të tjera për përfshirjen e organizatave civile gjatë përgatitjes së propozim ligjeve: konsultime përmes faqes së ueb-it të ministrisë; takimet me organizatat e organizatave civile, diskutimet publike dhe përdorimi i analizave/raporteve të organizatave civile gjatë përgatitjes së propozimit të ligjeve, ndërsa kontributi i organizatave civile në procesin e krijimit të politikave për një pjesë të propozim ligjeve e vlerëson si thelbësor, ndërsa për një pjesë si të kënaqshme.

3.4. Ministria e Financave

Në periudhën janar – dhjetor viti 2023, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut ka përcaktuar 20 propozim ligje në kompetencë të Ministrisë së Financave (Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Rezervave të Mallrave, Propozim i Ligjit të Tatimit të Solidaritetit, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Lojërave të Fatit dhe Lojërave Argëtuese (*), Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin të Ligjit të Paraqitjes dhe Evdencës së Obligimeve, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin të Përcaktimit të Interesit Publik dhe Nominimit të Partnerit Strategjik për Zbatimin e Projektit Ndërtim Infrastrukturor të Kooridorit 8 (seksioni: Tetovë - Gostivar - Bukojçan dhe projekti për autostradën Trebenishtë - Strugë – Qafë Thanë) dhe Korridori 10 D (seksioni i autostradës Prilep - Manastir) në Republikën e Maqedonisë së Veriut, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin të Ligjit të Shpronësimit, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin të Ligjit të Tatimit mbi Fitimin (*), Propozim i ligjit të Tatimit të Solidaritetit (*), Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Tatimit mbi Vlerën e Shtuar (*), Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Akcizës, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Bankës Zhvillimore të

изменување и дополнување на Законот за акцизите, Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за Развојната банка на Северна Македонија(*), Предлог на закон за решавање банки(*), Предлог на закон за изменување на Законот за хартии од вредност, Предлог на закон за изменување на Законот за даночно ослободување со цел реализирање на одлуката за склучување на анекс на договорот за концесија за промена на намената на дел од средствата, Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за ревизија на инструментот за претпристапна помош (ИПА)(*), Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за платежни услуги и платни системи, Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за буџети, Предлог на закон за проспект и обврски за транспарентност на издавачите на хартии од вредност (*) и Предлог на Закон за финансиски инструменти), а на ЕНЕР објавени се 4 предлози на закони (Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за Народната банка на Република Северна Македонија, Предлог на закон за решавање банки(*), Предлог на закон за проспект и обврски за транспарентност на издавачите на хартии од вредност (*) и Предлог на Закон за финансиски инструменти). Согласно податоците добиени од министерството, формирани се работни групи за подготовка на 8 предлози на закони, но во работните групи нема претставници на граѓански организации. Покрај консултации преку ЕНЕР, министерството во 2023 година користело и други механизми за вклучување на граѓанските организации при подготовка на предлозите на закони: средби со граѓански организации и јавни расправи. Придонесот на граѓанските организации во процесот на подготовка на 4 предлози на закони е оценет како задоволителен, а при подготовка на 9 предлози на закони е оценет како недоволен.

3.5. Министерство за економија

Во периодот јануари – декември 2023 година од страна на Владата на Република Северна Македонија биле утврдени 3 предлози на закони од надлежност на Министерството за економија (Предлог на закон за инсолвентност (*),

Maqedonisë së Veriut (*), Propozim i ligjit të Zgjidhjes së Bankave(*), Propozim i ligjit për ndryshimin e Ligjit të Letrave me Vlerë, Propozim i ligjit për ndryshimin e Ligjit të Lirimit nga Tatimi me qëllim realizimin e vendimit për lidhjen e aneksit të marrëveshjes koncesionare për ndryshimin e qëllimit të një pjese të mjeteve, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Revizionit të Instrumentit të Ndihmës Paraaderuese (IPA)(*), Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Shërbimit të Pagesave dhe Sistemit të Pagesave, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Buxheteve, Propozim i Ligjit për Prospekt dhe Detyrime të Transparencës së Emetuesve të Letrave me Vlerë (*) dhe Propozim i Ligjit të Instrumentit Financiar), ndërsa në RVEN janë publikuar 4 propozim ligje (Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut, Propozim i ligjit të Zgjidhjes së Bankave (*), Propozim i Ligjit për Prospekt dhe Detyrimet të Transparencës së Emetuesve të Letrave me Vlerë (*) dhe Propozim i Ligjit të Instrumentit Financiar). Sipas të dhënave të marra nga ministria, janë formuar grupe të punës për përgatitjen e 8 propozim ligjeve, por në grupet e punës nuk ka përfaqësues të organizatave civile. Përveç konsultimeve përmes RVEN-it, në vitin 2023 ministria ka përdorur edhe mekanizma të tjerë për përfshirjen e organizatave civile gjatë përgatitjes së propozimit të ligjeve: takime me organizatat civile dhe diskutime publike. Kontributi i organizatave civile në procesin e përgatitjes së 4 propozim ligjeve është vlerësuar i kënaqshëm, ndërsa gjatë përgatitjes së 9 propozim ligjeve është vlerësuar i pamjaftueshëm.

3.5. Ministria e Ekonomisë

Në periudhën janar - dhjetor viti 2023, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut ka përcaktuar 3 propozim ligje në kompetencë të Ministrisë së Ekonomisë (Propozim i ligjit të Insolvencës (*), Propozim i Ligjit të Ndalimit të

Предлог на закон за забрана на нефер трговски практики во синџирот на снабдување на земјоделски и прехранбени производи (*) и Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за индустриски и зелени зони) и сите се објавени на ЕНЕР. Согласно податоците добиени од министерството, за сите закони биле формирани работни групи, но без учество на претставници на граѓански организации. Покрај консултации преку ЕНЕР, министерството во 2023 година користело и други механизми за консултации со граѓанските организации: јавни расправи и користење на анализи/извештаи на граѓанските организации при подготовка на предлозите на закони, а придонесот на граѓанските организации во процесот на креирање политики го оценува како недоволен.

3.6. Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

Во периодот јануари – декември 2023 година од страна на Владата на Република Северна Македонија биле утврдени 8 предлози на закони од надлежност на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност на храната (*), Предлог на закон за дополнување на Законот за семенски и саден материјал за земјоделски растенија (*), Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за пасиштата, Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за земјоделското земјиште, Предлог на закон за советодавен систем за земјоделството и руралниот развој (*), Предлог на закон за дивечот и ловството (*), Предлог на закон за виното и Предлог на закон за рибарство и аквакултура (*)) и сите се објавени на ЕНЕР. Согласно податоците добиени од министерството, работни групи се формирани за 5 предлози на закони: Предлог на закон за советодавен систем за земјоделството и руралниот развој (*), Предлог на закон за дивечот и ловството (*), Предлог на закон за виното, Предлог на закон за рибарство и аквакултура (*) и Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност на храната (*), а во сите работни групи учествувале и претставници на граѓански организации. Покрај

Praktikave të Padrejta Tregtare në Zinxhirin e Furnizimit të Produkteve Bujqësore dhe Ushqimore (*) dhe Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Zonave Industriale dhe të Gjelbra) dhe të gjitha janë publikuar në RVEN. Sipas të dhënave të marra nga ministria, janë formuar grupe të punës për të gjitha ligjet, por pa pjesëmarrjen e përfaqësuesve të organizatave civile. Përveç konsultimeve përmes RVEN-it, në vitin 2023, ministria ka përdorur edhe mekanizma të tjerë për konsultime me organizatat civile: diskutime publike dhe përdorimin e analizave/raporteve të organizatave civile në përgatitjen e propozimit të ligjeve, ndërsa kontributin e organizatave civile në procesin e krijimit të politikave e vlerëson si të pamjaftueshëm.

3.6. Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave

Në periudhën janar - dhjetor viti 2023, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut ka përcaktuar 8 propozim ligje në kompetencë të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave (Propozimi i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Sigurisë së Ushqimit (*), Propozim i ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Farërave dhe Materialit Mbjellës për Bimët Bujqësore(*), Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Kullotave, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Tokës Bujqësore, Propozim i ligjit të Sistemit Këshillëdhënës për Bujqësinë dhe Zhvillimin Rural (*), Propozim i ligjit të Gjahut dhe Gjuetisë (*), Propozim i Ligji të Verës dhe Propozim i ligjit të Peshkimit dhe Akuakulturës (*)) dhe të gjitha janë publikuar në RVEN. Sipas të dhënave të marra nga ministria, janë formuar grupe të punës për 5 propozim ligje: Propozim i ligjit të Sistemit Këshillëdhënës për Bujqësinë dhe Zhvillimin Rural (*),Propozim i ligjit të Peshkimit dhe Akuakulturës (*), Propozim i Ligji të Verës, Propozimi i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Sigurisë së Ushqimit (*), dhe përfaqësues të organizatave civile morën pjesë në të gjitha grupet të punës. Përveç konsultimeve përmes RVEN-it dhe pjesëmarrjes në grupet e punës, në vitin 2023 ministria ka përdorur edhe mekanizma të tjerë për përfshirjen e organizatave civile në përgatitjen e

консултации преку ЕНЕР и учество во работни групи, министерството во 2023 година користело и други механизми за вклучување на граѓанските организации при подготовка на предлозите на закони: консултации преку веб страницата на министерството, писмени мислења од граѓански организации доставени на барање на министерството, средби со граѓански организации и јавни расправи. Придонесот на граѓанските организации во процесот на креирање политики е оценет како суштински.

3.7. Министерство за образование и наука

Во периодот јануари – декември 2023 година од страна на Владата на Република Северна Македонија биле утврдени 3 предлози на закони од надлежност на Министерството за образование и наука (Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за основното образование, Предлог на закон за образование на возрасните и Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за Македонската академија за науките и уметностите) и сите се објавени на ЕНЕР. Согласно податоците добиени од министерството, формирани биле работни групи со вклучени претставници на граѓански организации за подготовка на Предлог на закон за образование на возрасните, како и за Предлогот на закон за средно образование и Предлогот на закон за стручно образование и обука, доставен во владина постапка во 2023 година. Покрај консултации преку ЕНЕР и учество во работни групи, министерството во 2023 година користело и други механизми за вклучување на граѓанските организации при подготовка на предлозите на закони: консултации преку веб страницата на министерството, средби со граѓански организации, јавни расправи и користење на анализи или извештаи на граѓански организации, а придонесот на граѓанските организации во процесот на креирање политики го оценува како суштински.

3.8. Министерство за труд и социјална политика

Во периодот јануари – декември 2023 година од страна на Владата на Република

propozim ligjeve: konsultime përmes faqes së ueb-it të ministrisë, mendime me shkrim nga organizatat civile të dorëzuara me kërkesë të ministrisë, takime me organizatat civile dhe diskutime publike. Kontributi i organizatave civile në procesin e krijimit të politikave është vlerësuar si thelbësor.

3.7. Ministria e Arsimit dhe Shkencës

Në periudhën janar - dhjetor viti 2023, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut ka përcaktuar 3 propozime të ligjeve në kompetencë të Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës (Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Arsimit Fillor, Propozim i Ligjit të Arsimit të të Rriturve dhe Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Akademisë së Shkencave dhe Arteve të Maqedonisë) dhe të gjitha janë publikuar në RVEN. Sipas të dhënave të marra nga ministria, ishin formuar grupe të punës me përfaqësues të organizatave civile të përfshira për përgatitjen e Propozm Ligjit të Arsimit të të Rriturve, si dhe Propozim Ligjit të Arsimit të Mesëm dhe Propozim Ligjit të Arsimit Profesional dhe Trajnimit, dorëzuar në procedurë qeveritare në vitin 2023. Përveç konsultimeve përmes RVEN-it dhe pjesëmarrjes në grupet e punës në vitin 2023, ministria përdori edhe mekanizma të tjerë për përfshirjen e organizatave civile në përgatitjen e propozim ligjeve: konsultime përmes faqes së ueb-it të ministrisë, takime me organizata civile, diskutime publike dhe përdorimin e analizave apo raporteve të organizatave civile, ndërsa kontributi i organizatave civile në procesin e krijimit të politikave e vlerëson si thelbësor.

3.8. Ministria e Punës dhe Politikës Sociale

Në periudhën janar - dhjetor viti 2023, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut ka

Северна Македонија биле утврдени 9 предлози на закони од надлежност на Министерството за труд и социјална политика (Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за работни односи, Предлог на закон за системот на проценка на лица со попреченост, Предлог на закон за регистар на задолжително социјално осигурување, Предлог на закон за изменување на Законот за социјална заштита, Предлог на закон за изменување на законот за вработување и осигурување во случај на невработеност, Предлог закон за изменување на Законот за заштита на децата, Предлог на закон за изменување на Законот за пензиското и инвалидското осигурување, Предлог на закон за финансиска поддршка на социјално ранливи категории на граѓани за справување со енергетската криза и Предлог на закон за ослободување од плаќање на дел од придонесите од задолжително социјално осигурување поради зголемување на плата), а 2 од нив се објавени на ЕНЕР (Предлог на закон за системот на проценка на лица со попреченост и Предлог на закон за регистар на задолжително социјално осигурување). Согласно податоците добиени од министерството, за подготовка на предлозите на закони што се објавени на ЕНЕР биле формирани и работни групи, но без учество на претставници на граѓански организации. Покрај консултации преку ЕНЕР, министерството во 2023 година организирало и јавни расправи како механизам за вклучување на граѓанските организации, а придонесот на граѓанските организации во процесот на креирање политики го оценува како задоволителен.

3.9. *Министерство за култура*

Во периодот јануари – декември 2023 година од страна на Владата на Република Северна Македонија биле утврдени 3 предлози на закон од надлежност на Министерството за култура (Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот државните награди, Предлог на закон за употреба на македонскиот јазик и Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права (*)), а 2 од нив биле објавени на ЕНЕР (Предлог на закон за употреба на

përcaktuar 9 propozim ligje në kompetencë të Ministrisë së Punës dhe Politikës Sociale (Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Mardhënies së Punës, Propozim i Ligjit të Sistemit të Vlerësimit të Personave me Aftësi të Kufizuar, Propozim i Ligjit për Regjistrin e Sigurimit të Detyrueshëm Social, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Mbrojtjes Sociale, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Punësimit dhe Sigurimit në Rast të Papunësisë, Propozim i ligjit për ndryshimin të Ligjit të Mbrojtjes së Fëmijëve, Propozim i ligjit për ndryshimin të Ligjit të Sigurimit Pensional dhe Invalidor, Propozim i Ligjit për Mbështetjen Financiare të Kategorive të Rrezikuara Sociale të Qytetarëve për Përballimin e Krizës Energjetike dhe Propozim i Ligjit për Përjashtimin nga Pagesa e një Pjese të Kontributeve të Detyrueshme të Sigurimeve Sociale për Shkak të Rritjes së Rrogës), ndërsa 2 prej tyre janë publikuar në RVEN (Propozim i Ligjit të Sistemit të Vlerësimit të Personave me Aftësi të Kufizuar dhe Propozim i Ligjit për Regjistrin e Sigurimit të Detyrueshëm Social). Sipas të dhënave të marra nga ministria, për përgatitjen e propozim ligjeve të publikuara në RVEN, ishin formuar edhe grupe të punës, por pa pjesëmarrjen e përfaqësuesve të organizatave civile. Përveç konsultimeve përmes RVEN-it, në vitin 2023 ministria ka organizuar edhe diskutime publike si mekanizëm për përfshirjen e organizatave civile, ndërsa kontributin e organizatave civile në procesin e krijimit të politikave e vlerëson si të kënaqshëm.

3.9. *Ministria e Kulturës*

Në periudhën janar – dhjetor viti 2023, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut përcaktoi 3 propozim ligje në kompetencë të Ministrisë së Kulturës (Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Shpërblimet Shtetërore, Propozim i Ligjit për Përdorimin e Gjuhës Maqedonase dhe Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për të Drejtën e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta (*)), dhe 2 prej tyre janë publikuar në RVEN (Propozim i Ligjit për Përdorimin e Gjuhës Maqedonase dhe Propozim i

македонскиот јазик и Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права (*)). Согласно податоците добиени од министерството, работна група била формирана за Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права (*), но без учество на претставници на граѓански организации. Покрај консултации на ЕНЕР, министерството во 2023 година користело и други механизми за вклучување на граѓанските организации при подготовка на предлозите на закони: писмени мислења од граѓански организации на барање на министерството, јавни расправи и користење на анализи или извештаи на граѓански организации, но не се изјаснило во однос на придонесот на граѓанските организации во процесот на креирање политики.

3.10. Министерство за информатичко општество и администрација

Во периодот јануари – декември 2023 година од страна на Владата на Република Северна Македонија биле утврдени 7 предлози на закони од надлежност на Министерството за информатичко општество и администрација (Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за аудио и аудиовизуелните медиумски услуги (*), утврден на 155.седница на Владата, одржана на 17.5.2023 година, Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за аудио и аудиовизуелните медиумски услуги (*), утврден на 189.седница на Владата, одржана на 3.10.2023 година, Предлог на закон за административни службеници (*), Предлог на закон за вработените во јавниот сектор (*), Предлог на закон за стручно усовршување и обука на административните службеници, Предлог на закон за безбедност на мрежни и информациски системи и дигитална трансформација (*) и Предлог на закон за изменување и дополнување на Закон за електронско управување и електронски услуги), а 5 од нив биле објавени на ЕНЕР (Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за аудио и аудиовизуелните медиумски услуги (*), Предлог на закон за административни службеници (*), Предлог на закон за безбедност

ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për të Drejtën e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta (*)).Sipas të dhënave të marra nga ministria, është formuar grup i punës për Propozim ligjin për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta (*), por pa pjesëmarrjen e përfaqësuesve të organizatave civile. Përveç konsultimeve të RVEN-it, në vitin 2023 ministria ka përdor edhe mekanizma të tjerë për përfshirjen e organizatave civile gjatë përgatitjes së propozim ligjeve: mendime me shkrim nga organizatat civile me kërkesë të ministrisë, diskutime publike dhe përdorimin e analizave apo raporteve të organizatave civile, por nuk është deklaruar në lidhje me kontributin e organizatave civile në procesin e krijimit të politikave.

3.10. Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës

Në periudhën janar - dhjetor viti 2023, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut ka përcaktuar 7 propozim ligje në kompetencë të Ministrisë së Shoqërisë Informatike dhe Administratës (Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuele (*), i përcaktuar në seancën e 155-të Qeverisë, mbajtur më 17.5.2023, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizive (*), i përcaktuar në seancën e 189-të të Qeverisë, mbajtur më 3.10.2023, Propozim i Ligjit të Nëpunësve Administrativ (*), Propozim i Ligjit për të Punësuarit në Sektorin Publik (*), Propozim i Ligjit të Aftësimit Profesional dhe Trajnimit të Nëpunësve Administrativ, Propozim i Ligjit të Sigurisë së Rrjeteve dhe Sistemit Informativ dhe Transformimit Digjital (*) dhe Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Menaxhimit Elektronik dhe Shërbimeve Elektronike) dhe 5 prej tyre janë publikuar në RVEN (Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuele (*), Propozim i Ligjit të Nëpunësve Administrativ (*),Propozim i Ligjit të Sigurisë së Rrjeteve dhe Sistemit Informativ dhe Transformimit Digjital (*), Propozim i Ligjit për të Punësuarit në Sektorin Publik (*) dhe Propozim i

на мрежни и информациски системи и дигитална трансформација (*), Предлог на закон за вработените во јавниот сектор (*) и Предлог на закон за стручно усовршување и обука на административните службеници). Согласно податоците добиени од министерството, за сите закони освен за Предлогот на закон за изменување и дополнување на Закон за електронско управување и електронски услуги биле формирани работни групи, но без учество на претставници на граѓански организации. Покрај консултации преку ЕНЕР, министерството во 2023 година користело и други механизми за вклучување на граѓанските организации при подготовка на предлозите на закони: средби со граѓански организации и јавни расправи (за 5 предлози на закони) и консултации преку веб страницата на министерството, писмени мислења од граѓански организации на барање на министерството и користење на анализи или извештаи на граѓански организации (за 2 предлози на закони). Министерството за информатичко општество и администрација придонесот на граѓанските организации во процесот на подготовка на Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за аудио и аудиовизуелните медиумски услуги (*), Предлогот на закон за административни службеници (*) и Предлогот на закон за вработените во јавниот сектор (*) го оценува како суштински, а за Предлогот на закон за безбедност на мрежни и информациски системи и дигитална трансформација (*) и Предлогот на закон за стручно усовршување и обука на административните службеници за задоволителен.

3.11. Министерство за транспорт и врски

Во периодот јануари – декември 2023 година од страна на Владата на Република Северна Македонија биле утврдени 4 предлози на закони од надлежност на Министерството за транспорт и врски (Предлог на закон за воздухопловство, Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за интероперабилност во железничкиот систем, Предлог на закон за изменување и дополнување

Ligjit të Aftësimit Profesional dhe Trajnimit të Nëpunësve Administrativ. Sipas të dhënave të marra nga ministria, për të gjitha ligjet përveç për Propozimin e ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Menaxhimit Elektronik dhe Shërbime Elektronike, ishin formuar grupe të punës, por pa pjesëmarrjen e përfaqësuesve të organizatave civile. Përveç konsultimeve përmes RVEN-it, në vitin 2023, ministria ka përdorur edhe mekanizma të tjerë për përfshirjen e organizatave civile në përgatitjen e propozim ligjeve: takime me organizatat civile dhe diskutime publike (për 5 propozim ligje) dhe konsultime përmes faqes së ueb-it të ministrisë, mendime me shkrim nga organizatat civile me kërkesë të ministrisë dhe përdorimi i analizave apo raporteve të organizatave civile (për 2 propozim ligje). Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës, kontributin e organizatave civile në procesin e përgatitjes së Propozim ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuele(*), Propozim Ligjin e Nëpunësve Administrativ (*), Propozim Ligjin e të Punësuarëve në Sketorin Publik (*) e vlerëson si thelbësor, ndërsa për Propozim Ligjin e Sigurisë së Rrjeteve dhe Sistemit Informativ dhe Transformimit Digjital (*) dhe Propozim Ligjin e Aftësimit Profesional dhe Trajnimit të Nëpunësve Administrativ si të kënaqshëm.

3.11. Ministria e Transportit dhe Lidhjeve

Në periudhën janar - dhjetor viti 2023, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut ka përcaktuar 4 propozim ligje në kompetencë të Ministrisë së Transportit dhe Lidhjeve (Propozim i Ligjit të Aviacionit, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Interoperabiltetit në Sistemin Hekurudhor, Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Planifikimit Urbanistik dhe Propozim i ligjit për ndryshimin dhe

на Законот за урбанистичко планирање и Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за градење), а 2 од нив биле објавени на ЕНЕР (Предлог на закон за воздухопловство и Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за интероперабилност во железничкиот систем). Согласно податоците добиени од министерството за законите не се формирани работни групи. Покрај консултации на ЕНЕР, министерството во 2023 година користело и други механизми за вклучување на граѓанските организации при подготовка на предлозите на закони: консултации преку веб страницата на министерството, писмени мислења од граѓански организации на барање на министерството и јавни расправи, а придонесот на граѓанските организации во процесот на креирање политики го оценува како задоволителен.

3.12. Министерство за животна средина и просторно планирање

Во периодот јануари – декември 2023 година од страна на Владата на Република Северна Македонија биле утврдени 2 предлози на закони од надлежност на Министерството за животна средина и просторно планирање (Предлог на закон за прогласување на Кањон Матка за споменик на природата и Предлог на закон за изменување на Законот за управување со дополнителни текови на отпад), а 1 од нив бил објавен на ЕНЕР (Предлог на закон за прогласување на Кањон Матка за споменик на природата). Согласно податоците добиени од министерството, за подготовка на наведените закони не биле формирани работни групи. Покрај консултации преку ЕНЕР, министерството во 2023 година спровело и јавни расправи, а придонесот на граѓанските организации во процесот на креирање политики го оценуваат како задоволителен.

4. Консултации на ЕНЕР за предлози на стратегии

plotësimin e Ligjit të Ndërtimit) dhe 2 prej tyre janë publikuar në RVEN (Propozim i Ligjit të Aviacionit dhe Propozim i ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Interoperabiltetit në Sistemin Hekurudhor). Sipas të dhënave të marra nga ministria për ligjet, nuk janë formuar grupe të punës. Përveç konsultimeve të RVEN-it, në vitin 2023 ministria përdori edhe mekanizma të tjerë për përfshirjen e organizatave civile në përgatitjen e propozim ligjeve: konsultime përmes faqes së ueb-it të ministrisë, mendime me shkrim nga organizatat civile me kërkesë të ministrisë dhe diskutime publike, ndërsa kontributin e organizatave të civile në procesin e krijimit të politikave, e vlerëson si të kënaqshëm.

3.12. Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor

Në periudhën janar - dhjetor viti 2023, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut ka përcaktuar 2 propozime për ligje në kompetencë të Ministrisë së Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor (Propozim i Ligjit të Shpalljes së Kanionit të Matkës Monument të Natyrës dhe Propozim i ligjit për ndryshimin e Ligjit të Menaxhimit të Rrjedhave Shtesë të Mbeturinave), dhe 1 prej tyre është publikuar në RVEN (Propozim i Ligjit të Shpalljes së Kanionit të Matkës Monument të Natyrës). Sipas të dhënave të marra nga ministria, nuk janë formuar grupe të punës për përgatitjen e ligjeve të përmendura. Përveç konsultimeve përmes RVEN-it, ministria ka mbajtur edhe diskutime publike në vitin 2023, ndërsa kontributi i organizatave civile në procesin e krijimit të politikave vlerësohet si i kënaqshëm.

4. Konsultime të RVEN-it për propozimet e strategjive

Во мај 2022 година, Владата на Република Северна Македонија усвои нова регулаторна и методолошка рамка за секторски стратегии, за да обезбеди усогласеност помеѓу различните владини плански документи и повисок степен на спроведување на стратешките приоритети и приоритетните цели на Владата. Согласно глава 4 од Упатството за структурата, содржината и начинот на подготвување, спроведување, следење, известување и оценување на секторските и мултисекторските стратегии („Службен весник на РСМ“ бр.122/22), органите на државна управа планираа и обезбедуваат учество на засегнатите страни во текот на сите фази од процесот на подготвување на стратегија и акциски план. Консултациите со засегнатите страни, вклучително и организациите на граѓанското општество, се вршат преку барање на писмени мислења, учество во работни групи, состаноци и користење на електронски интерактивни алатки достапни на порталот ЕНЕР и веб-страницата на органот на државна управа (член 26 став 3). Во 2023 година Владата на Република Северна Македонија усвои 14 стратегии, од кои само 4 предлози на стратегии беа објавени на Единствениот електронски регистар на прописи ЕНЕР за консултации со засегнатите страни (Стратегија за реформа на јавната администрација 2023-2030 со Акциски план 2023-2026, Национална стратегија за млади 2023-2027 со Акциски план 2023-2025, Стратегија за транспарентност на Владата на Република Северна Македонија, со Акциски план 2023-2026 и Национална стратегија за правата на лицата со попреченост 2023 – 2030, со Акциски план 2023-2026). Вкупниот број коментари на ЕНЕР за предлозите на овие стратегии е 7, а од нив само 1 коментар е од граѓанска организација.

Табела 3: Листа на предлози на стратегии објавени на ЕНЕР

Në maj të vitit 2022, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut miratoi kornizë të re rregullatore dhe metodologjike për strategjitë sektoriale, për të siguruar harmonizimin ndërmjet dokumenteve të ndryshme qeveritare të planit dhe një shkallë më të lartë të zbatimit të prioriteteve strategjike dhe qëllimeve prioritare të Qeverisë. Sipas kapitullit 4 të Udhëzuesit për strukturën, përmbajtjen dhe mënyrën e përgatitjes, zbatimit, ndjekjes, njoftimit dhe vlerësimit të strategjive sektoriale dhe multisektoriale (“Gazeta Zyrtare e RMV-së” nr.122/22), organet e administratës shtetërore planifikonin dhe siguruan pjesëmarrjen e palëve të prekuara në të gjitha fazat e procesit të përgatitjes së strategjisë dhe planit të veprimit. Konsultimet me palët e prekura, përfshirë organizatat civile, kryhen duke kërkuar mendime me shkrim, duke marrë pjesë në grupe të punës, takime dhe duke përdorur mjete elektronike interaktive të disponueshme në portalin RVEN dhe faqen e ueb-it të organit të administratës shtetërore (neni 26 paragrafi 3). Në vitin 2023, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut miratoi 14 strategji, nga të cilat vetëm 4 propozime të strategjive u publikuan në Regjistrin e Vetëm Elektronik Nacional të Rregullave RVEN për konsultim me palët e prekura (Strategjia për reformë të administratës publike 2023-2030 me Planin e veprimit 2023-2026 , Strategjia nacionale e të rinjve 2023-2027 me Plan të veprimit 2023-2025, Strategjia për transparencë e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, me Planin e veprimit 2023-2026 dhe Strategjia nacionale për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara 2023-2030, me Plan të veprimit 2023-2026). Numri i përgjithshëm i komenteve të RVEN-it për propozimet e këtyre strategjive është 7, ndërsa prej tyre vetëm 1 koment është nga organizatë civile.

Tabela 3: Lista e propozim strategjive të publikuara në RVEN

Стратегија	Предлагач	Број на коментари на ЕНЕР	Број на коментари од граѓански организации	Број на одговори од министерствата

Strategjia	Propozues	Numri i komenteve të RVEN	Numri i komenteve nga organizatat civile	Numri i përgjigjeve nga ministritë
Стратегија за транспарентност на Владата на Република Северна Македонија, со Акциски план 2023-2026 Strategjia për transparencë e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, me Plan të veprimit 2023 - 2026	Кабинет на заменичката на претседателот на Владата задолжена за политики на добро владеење Kabinet i zëvendëskryetares së Qeverisë, përgjegjëse për Politikat e Qeverisjes së Mirë	1	1	0
Национална стратегија за правата на лицата со попреченост 2023 – 2030 , со Акциски план 2023-2026 Strategjia nacionale për të drejtat e personave me aftësi të kufizuar 2023 – 2030, me Plan të veprimit 2023 - 2026	Министерство за труд и социјална политика Ministria e Punës dhe Politikës Sociale	1	0	0
Стратегија за реформа на јавната администрација 2023-2030, со Акциски план 2023-2026 Strategjia për reformë të administratës publike 2023 – 20230, me Plan të veprimit 2023 - 2026	Министерство за информатичко општество и администрација Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës	0	0	0
Национална стратегија за млади 2023-2027, со Акциски план 2023-2025 Strategjia nacionale për të rinjtë 2023 – 2027, me Plan të veprimit 2023 – 2025	Агенција за млади и спорт Agjencia e të Rinjve dhe Sportit	5	0	0

Вкупно Gjithsej		7	1	0

5. Заклучни согледувања и препораки за унапредување на процесот на консултации и учество на граѓанските организации во креирањето јавни политики

Од анализата може да се заклучи дека во текот на 2023 година министерствата спроведувале консултации и ги вклучувале граѓанските организации во процесот на креирање политики и подготовка на предлози на закони. Во 2023 година доставени се вкупно 19 коментари од граѓански организации на предлози на закони објавени на ЕНЕР или 13,67% од вкупно доставените коментари (139), што преставува намалување за 9,59% споредено со 2022 година (23,26%), кога граѓанските организации доставиле 10 коментари (од вкупно 43).

Учеството на граѓанските организации во работни групи формирани од министерствата за подготовка на предлози на закони, исто така, бележи намалување од 16,15% во 2023 година, кога од вкупно 30 формирани работни групи, граѓанските организации се застапени со свои претставници во 9 (30%), за разлика од 2022 година, кога од вкупно 26 формирани работни групи, граѓанските организации имале свои претставници во 12 (46,15%).

Придонесот на граѓанските организации во процесот на креирање на политики, според оценка на министерствата, е зголемен во 2023 година, споредено со 2022 година. Во 2023 година, придонесот на граѓанските организации за 42,55% од предлозите на закони во кои биле вклучени е оценет за суштински, за разлика од 2022 година кога овој процент е 16,67%, а за 31,91% од предлозите на закони придонесот е оценет како задоволителен, за разлика од 2022 година, кога овој процент е 20%. Сепак, како недоволен е оценет придонесот на граѓанските организации за 25,53%

5. Vëzhgime përmbyllëse dhe rekomandime për avancimin e procesit të konsultimeve dhe pjesëmarrjes së organizatave civile në krijimin e politikave publike

Nga analiza mund të konstatohet se gjatë vitit 2023 ministritë kanë zbatuar konsultime dhe kanë përfshirë organizatat civile në procesin e krijimit të politikave dhe përgatitjes së propozim ligjeve. Në vitin 2023 janë dorëzuar gjithsej 19 komente nga organizatat civile për propozim ligjet të publikuara në RVEN, ose 13,67% nga gjithsej komentet e dorëzuara (139), që paraqet ulje prej 9,59% krahasuar me vitin 2022 (23,26%), kur organizatat civile kanë dorëzuar 10 komente (nga gjithsej 43).

Pjesëmarrja e organizatave civile në grupet e punës të formuara nga ministritë për përgatitjen e propozim ligjeve, ka shënuar gjithashtu ulje prej 16,15% në vitin 2023, kur nga gjithsej 30 grupe pune të formuara, organizatat civile përfaqësohen nga përfaqësues të tyre në 9 (30 %), për dallim nga viti 2022, kur nga gjithsej 26 grupe pune të formuara, organizatat civile kishin përfaqësuesit e tyre në 12 (46,15%).

Kontributi i organizatave civile në procesin e krijimit të politikave, sipas vlerësimit të ministrive, është rritur në vitin 2023, krahasuar me vitin 2022. Në vitin 2023, kontributi i organizatave civile për 42,55% të propozim ligjeve në të cilat janë përfshirë është vlerësuar thelbësor, për dallim nga viti 2022 kur kjo përqindje ishte 16,67%, dhe për 31,91% të propozim ligjeve kontributi është vlerësuar si e kënaqshme, për dallim të vitit 2022, kur kjo përqindje është 20%. Megjithatë, i pamjaftueshëm është vlerësuar kontributi i organizatave civile për 25,53% të propozim ligjeve, për dallim në vitin 2022, kur kjo

од предлозите на закони, за разлика од 2022 година, кога овој процент е 15%. Разликата помеѓу 2023 и 2022 година се должи и на фактот што во 2022 година за 48,33% од предлозите на закони министерствата не дале конкретен одговор на прашањето како го оценуваат придонесот на граѓанските организации.

Само дел од министерствата се придржуваат на одредбите на член 26 став 3 од Упатството за структурата, содржината и начинот на подготвување, спроведување, следење, известување и оценување на секторските и мултисекторските стратегии („Службен весник на РСМ“ бр.122/22) за консултации со засегнатите страни преку користење на електронски интерактивни алатки достапни на порталот ЕНЕР. Од вкупно 14 стратегии усвоени од Владата на Република Северна Македонија во 2023 година, само 4 предлози на стратегии (28,57%) биле објавени на ЕНЕР. Вкупниот број на доставени коментари на ЕНЕР за овие предлози на стратегии е 7, од кои само 1 коментар е од граѓанска организација.

Со цел унапредување на соработката на Владата и органите на државната управа со граѓанските организации во процесот на креирање политики и подобрување на квалитетот на овој процес преку користење експертиза од граѓанското општество, потребно е органите на државната управа да продолжат со редовна комуникација и консултации со граѓанските организации во сите фази на процесот на креирање политики, од моментот кога почнува планирањето, до подготовката на текстот на предлогот на закон, стратегија или друг акт. При тоа, консултациите треба да бидат веродостојни, инклузивни и недискриминирачки, а органите на државната управа покрај задолжителното објавување на предлозите на закони и стратегии на Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР), да практикуваат и други методи на консултации, како што се: вклучување на претставници на граѓанските организации во работни групи, одржување на консултативни средби и јавни расправи и сл. Воедно, органите на државната управа треба да ги користат анализите и другите документи

përqindje është 15%. Diferenca midis vitit 2023 dhe 2022 është për shkak faktit se në vitin 2022, për 48.33% të propozim ligjeve, ministritë nuk kanë dhënë përgjigje konkrete në pyetjen se si e vlerësojnë kontributin e organizatave civile.

Vetëm një pjesë e ministrive i përmbahen dispozitave të nenit 26 paragrafi 3 të Udhëzuesit për strukturën, përmbajtjen dhe mënyrën e përgatitjes, zbatimit, ndjekjes, njoftimit dhe vlerësimit të strategjive sektoriale dhe multisektoriale (“Gazeta Zyrtare e RMV-së” nr. 122 /22) për konsultim me palët e prekura përmes përdorimit të pajisjeve elektronike interaktive të disponueshme në portalin RVEN. Nga gjithsej 14 strategji të miratuara nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut në vitin 2023, vetëm 4 propozim strategji (28,57%) janë publikuar në RVEN. Numri i përgjithshëm i komenteve të dorëzuara në RVEN për këto propozim strategji është 7, nga të cilat vetëm 1 koment është nga organizatë civile.

Me qëllim të përmirësimit të bashkëpunimit të Qeverisë dhe organeve të administratës shtetërore me organizatat civile në procesin e krijimit të politikave dhe përmirësimin e cilësisë së këtij procesi duke shfrytëzuar ekspertizën e shoqërisë civile, është e nevojshme që organet e administratës shtetërore të vazhdojnë komunikimin e rregullt dhe konsultimin me organizatat civile në të gjitha fazat e procesit të krijimit të politikave, që nga momenti i fillimit të planifikimit, deri në përgatitjen e tekstit të propozim ligjit, strategjisë apo akt tjetër. Njëkohësisht, konsultimet duhet të jenë të besueshme, gjithëpërfshirëse dhe jodiskriminuese dhe organet e administratës shtetërore, krahas publikimit të detyrueshëm të propozim ligjeve dhe strategjive në Regjistrin e Vetëm Elektronik Nacional të Rregullave (RVEN), praktikojnë edhe metoda të tjera konsultimi, siç janë: përfshirja e përfaqësuesve të organizatave civile në grupet e punës, mbajtja e takimeve konsultative dhe debateve publike etj. Njëkohësisht, organet e administratës shtetërore duhet të përdorin analizat dhe dokumentet e tjera të përgatitura dhe të publikuara nga organizatat civile si bazë në procesin

подготвени и објавени од граѓанските организации како основа во процесот на креирање политики, а по спроведените консултации и анализа на добиените иницијативи, предлози или забелешки од граѓанските организации, да објават извештај за консултациите, на својата веб страница и/или на ЕНЕР (за предлозите на закони - во Извештајот од проценката на влијанието на регулативата), кој ќе вклучува и анализа на процесот на консултациите и добиените препораки. Овие активности треба да бидат дополнети и со мерки за јакнење на капацитетите на административните службеници за вклучување на граѓанските организации и јавноста во сите фази на креирање на политиките и подготовка на закони и стратегии, но и за јакнење на свеста на граѓаните за можностите за вклучување во процесите на креирање на политиките на Владата и органите на државната управа.

e krijimit të politikave dhe pas konsultimeve dhe analizave të zbatuara të nismave, propozimeve apo vërejtjeve të marra nga organizatat civile, të publikojë raport mbi konsultimet, në faqen e tyre të internetit dhe/ose në RVEN (për propozim ligje - në Raportin e Vlerësimit të Ndikimit të Rregullativës), i cili do të përfshijë analizë të procesit të konsultimit dhe rekomandimeve të marra. Këto aktivitete duhet të plotësohen edhe me masa për të përforcuar kapacitetet e nëpunësve administrativ për përfshirjen e organizatave civile dhe publikun në të gjitha fazat e krijimit të politikave dhe përgatitjes së ligjeve dhe strategjive, por edhe për të përforcuar vetëdijen e qytetarëve për mundësitë e përfshirjes në procese të krijimit të politikave të Qeverisë dhe organeve të administratës shtetërore.

Препораки:

- Органите на државната управа да продолжат со редовна комуникација и консултации со граѓанските организации во сите фази на процесот на креирање политики и подготовка на предлози на закони, стратегии и други акти, вклучително и како членови во работни групи, а консултациите да бидат веродостојни, инклузивни и недискриминирачки.

- Органите на државната управа при анализа на состојбата во процесот на креирање политики да ги користат документите (анализи, извештаи и сл.) подготвени од граѓанските организации.

- Надлежните министерства задолжително да ги објавуваат предлозите на закони на Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР) и да овозможат консултации со засегнатите страни најмалку 20 дена од денот на објавувањето, а извештајот за проценка на влијанието на регулативата да содржи преглед на

Rekomandime:

- Organet e administratës shtetërore duhet të vazhdojnë komunikimin dhe konsultimin e rregullt me organizatat civile në të gjitha fazat e procesit të krijimit të politikave dhe përgatitjes së propozim ligjeve, strategjive dhe akteve të tjera, duke përfshirë edhe si anëtarë të grupeve të punës dhe konsultimet të jetë të besueshme dhe gjithëpërfshirëse dhe jodiskriminuese.

- Organet e administratës shtetërore gjatë analizës së situatës në procesin e krijimit të politikave, duhet të përdorin dokumentet (analiza, raporte dhe ngjashëm) të përgatitura nga organizatat civile.

- Ministritë kompetente duhet të publikojnë propozimet e ligjeve në Regjistrin e Vetëm Elektronik Nacional të Rregullave (RVEN) dhe të mundësojnë konsultime me palët e përfshira për të paktën 20 ditë nga dita e publikimit dhe raporti për vlerësimin e ndikimit të rregullativës duhet të përmbajë pasqyrë të mendimeve të marra në të cilat do

добиените мислења во кој ќе ги наведат причините поради кои забелешките и предлозите не се прифатени.

- Заради обезбедување на навремено вклучување на граѓанските организации, органите на државна управа задолжително на Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР) и на својата веб-страница да објавуваат известување со временска рамка за подготовка на стратегија и да овозможат увид и доставување на коментари на текстот на нацрт-стратегијата.

të përmenden arsyet për të cilat nuk pranohen vërejtjet dhe propozimet.

- Për të siguruar përfshirjen në kohë të organizatave civile, organet e administratës shtetërore duhet të publikojnë në Regjistrin e Vetëm Elektronik Nacional të Rregullave (RVEN) dhe në faqen e tyre të internetit njoftim me afat kohor për përgatitjen e strategjisë dhe të mundësojnë kontroll dhe dorëzim të komenteve për tekstin e draft strategjisë.